

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Kopya Çekme Davranışları

Ceyhun ALEMDAĞ, Serdar ALEMDAĞ

School of Physical Education and Sport, Karadeniz Technical University, Trabzon, TURKEY

Email: calemdag@ktu.edu.tr

Özet

Bu araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerin kopya çekmeye ilişkin görüşlerini, kopya çekme/çekmeme nedenlerini, kopya çekme yöntemlerini ve bu yöntemi tercih etme nedenlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışma, 2012-2013 bahar dönemi sonunda, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 3. sınıf öğrencilerinden 20 kişiyi kapsamaktadır. Veriler nitel araştırma teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin kâğıtları numaralandırıldıktan sonra yazılı açıklamaları önce alt problemler altında toplanmış, ardından kopya çekmeye ilişkin olumlu/olumsuz görüş bildirenler ve kopya girişiminde bulunan/bulunmayan olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma sonrasında verilerden çıkarılan anlamlara göre tümevarımcı bir yaklaşımla kodlama yapılarak kavram ve temalar sergilenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %81'inin kopyaya başvurduğu tespit edilmiş, kopyaya ilişkin görüşler 5 ana temada, kopya çekme/çekmeme nedenleri 4 ana temada, kopya çekme biçimleri ise 3 ana temada toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kopya, kopya çekme davranışları, üniversite öğrencisi

Cheating Behaviors of School of Physical Education and Sport Students

Abstract

The objective of the present research is to determine views on cheating, reasons for cheating, cheating methods and reasons for choosing this methods of School of Physical Education and Sport students. Qualitative research methods were used in this study. This research integrates collectively 20 junior students studying in Karadeniz Technical University School of Physical Education and Sport during the end of spring term in 2012- 2013 academic year. Data have been analyzed by using qualitative research techniques. After data were numbered, respectively papers were given to the students to get their views, firstly students opinions gathered under sub-problems then classified according to the cheating case. After classification data was coding with an inductive approach and concepts and themes were exhibited. The result showed that eighty-one percent of students attempted to cheating behaviors. The views on cheating have been grouped 5 main themes, reasons for cheating have been grouped under 4 main themes and methods of cheating have been grouped under 3 main themes.

Keywords: Cheating, cheating behaviour, university student

Giriş

Kopya çekme olayı uzun yıllardır eğitimcileri ilgilendiren, eğitim-öğretimin hemen her döneminde gündemde olan ve bu sürecin en önemli sorunları arasında sayılabilecek bir davranıştır (Akdağ & Güneş, 2002; Durmuşçelebi, 2011). Kopya çekme, öğrenciler için ilk sınav uygulamasından başlayıp girdikleri son sınav uygulamasına kadar süregelen bireyin iş yaşamında başarısını, gündelik yaşamında kişiliğini olumsuz etkileyen yaygın bir eylemdir. Sınava giren kişilerin daha önceden hazırlamış oldukları materyallerden gizlice yararlanarak sınav sorularını cevaplama girişimi olarak tanımlanabilmektedir (Mert, 2012). TDK kopyayı, “Bir sınavda soruları cevaplamak için başka birinden veya yerden gizlice yararlanma” şeklinde tanımlamaktadır (TDK, 2015). Başarısız olma korkusu, iyi notlar alma baskısı, başarısızlıktan kaçınma isteği, değerlendirme ölçütlerinin adaletsiz olarak algılanması, kopya çekmeye karşı caydırıcı yaptırımların olmaması, tembellik, dolayısıyla kopya çekmenin daha kolay ve emek harcamadan yapılabilmesi ve girilen sınavların geleceği önemli ölçüde etkiliyor olması gibi nedenler öğrencileri söz konusu sınavlarda kopya çekmeye iten etkenler olarak sayılabilir (Durmuşçelebi, 2011). Kopya çekme, sınavlarda gizlice bir kaynaktan yararlanma olarak ele alındığında, öğrencilerin daha çok; küçük kağıtlara hazırlama, etrafındakilere bakma, sıranın üzerine yazma, sınav kağıdını değiştirme gibi çeşitli yollara başvurdukları görülmektedir (Akdağ & Güneş, 2002). Ülkemizde kopya davranışı çeşitli şekillerde incelenmiştir. Bunlar arasında öğretmen adaylarının kopya çekmeye ilişkin tutumları (Akdağ & Güneş, 2002; Semerci, 2004; Semerci, 2003), kopya eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Küçüktepe & Küçüktepe, 2012), istenmeyen öğrenci davranışları (Siyez, 2009), şeklinde çalışmalar vardır.

Kopya çekmenin sebep olduğu birçok zarar bulunmaktadır:

1. Kopya çekmek, yapılan sınavların-ölçmelerin geçerliğini düşürdüğü için uygulanan programın hedeflerine ne ölçüde ulaşıldığını ve eksikliklerin belirlenmesini zorlaştırmaktadır.
2. Öğrenci için de öğrenmeyi engelleyen bir durumdur. Bazı insanlar, öğrencilerin kopya çekerken de öğrendiklerini savunmaktadırlar. Bunun ne derece gerçek olduğu tartışılabilir. Ancak, etik açıdan olaya bakıldığında, getireceği yarardan daha fazlasını götürecektir. Bu nedenle, elde edilecek görünürdeki sözde başarının gerçekte başkalarının hakkını yemek olduğu konusunda öğrencilerle birlikte öğreticilerin de bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
3. Kopyanın neden olabileceği suçluluk duygusu, öğrencilerin ruh sağlığını tehdit edici olabilmektedir (Semerci, 2004).

Bu araştırmada, öğretmen, antrenör ve spor yöneticisi yetiştiren Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, öğrencilerin kopya çekmeye ilişkin görüşlerini, kopya çekme/çekmeme nedenlerini, kopya çekme yöntemlerini ve bu yöntemi tercih etme nedenlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- BESYO öğrencilerinin kopya çekme ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 2- BESYO öğrencilerinin kopya girişiminde bulunma ya da bulunmama nedenleri nelerdir?
- 3- BESYO öğrencileri kopya çekerken hangi yöntemleri kullanmaktadır?

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Örnek olay modeli (Case Study) olan araştırmada nitel veri, açık uçlu anket soruları ile toplanmıştır. Öğrenciler, analiz birimi olarak saptanmıştır.

Çalışma Grubu: Araştırma, 2012-2013 yılı güz dönemi sonunda, Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenimine devam eden Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği bölümlerinin 3. sınıf öğrencilerinden 20 öğrenciyi kapsamaktadır. Örneklem grubun belirlenmesinde ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada, okula henüz başlamış birinci/ikinci sınıflar ve okuldan kısmen uzaklaşmış, KPSS endişesi olan dördüncü sınıflar tercih edilmemiştir.

Veri Toplama Aracı: Veriler, anket tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anket formudur ve üç açık uçlu sorudan oluşmaktadır. 2012- 2013 yılı güz dönemi sonunda, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünden 11, Antrenörlük Bölümünden 6 ve Spor Yöneticiliği Bölümünden 3 olmak üzere toplam 20 öğrenciyi; “Kopya çekme hakkında ne düşünüyorsunuz? Üniversite öğrenciliği döneminde kopya girişiminde bulduysanız ya da bulunmadıysanız nedenleri nelerdir? Kopya çekerken hangi yöntemi kullandınız; neden?” şeklindeki sorular yöneltilerek yazılı şekilde cevaplamaları istenmiştir.

Verilerin Toplanması: Açık uçlu sorulardan oluşan anket formu, gönüllü katılım ilkesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu üçüncü sınıf öğrencilerine verilmiş ve soruların rahat bir zamanlarında yanıtlanması istenmiştir. Veriler, açık uçlu sorulara verilen yazılı açıklamalar şeklindedir. Verilerin tümü, öğrencilerin görüşlerini serbestçe yazmalarını sağlamak amacıyla birer birer değil, araştırmaya katılan öğrencilerden biri vasıtası ile toplandıktan sonra teslim alınmıştır.

Araştırmada Nitelik ve Etik: Araştırmanın tutarlılığını arttırmak için veriler, araştırmacı tarafından 3 hafta sonra yeniden kodlanmıştır. Kodlama sonucu kavramlar arasında 0.91 [agreements / (agreements + disagreements)] oranında uzlaşmaya varılmıştır.

Araştırma için Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölüm Başkanlığı'ndan yazılı izin alınmış, gönüllü katılım ilkesine özen gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden, soruları en ayrıntılı biçimde yanıtlamaları istenirken, verdikleri yanıtların yalnızca bu konudaki düşüncelerini belirlemek için kullanılacağı, araştırmacı tarafından okunup saklanacağı, herhangi bir şekilde kendilerinin aleyhinde kullanılmayacağı ve notla değerlendirilmeyeceği vurgulanmıştır. Ayrıca, anket sorularından kişisel amaçlar için yararlanılmayacağından ve öğrencilerin görüşlerini serbestçe yazmalarını sağlamak amacıyla kâğıtlara isimlerini yazmamaları istenmiştir.

Verilerin Analizi: Öğrencilerin, açık uçlu sorulara verdikleri yazılı açıklamalar sonrasında, toplanan verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmak için içerik analizi yapılmıştır. Öğrencilerin kağıtları numaralandırıldıktan sonra yazılı açıklamaları önce alt problemler altında toplanmıştır. Ardından kopya çekmeye ilişkin olumlu/olumsuz görüş bildirenler ve kopya girişiminde bulunan/bulunmayan olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma sonrasında verilerden çıkarılan anlamlara göre tümevarımcı bir yaklaşımla kodlama yapılarak kavram ve temalar tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, alt problemlere göre ayrı ayrı ve alt problemlerle birlikte incelenmiştir. Kavram ve temalar, analiz birimlerinin ve temaların olduğu, analiz birimleri ve alt problemlerin olduğu 2 yönlü matrisler halinde ve alt problemler

ve temaların olduğu bir network halinde sergilenmiştir. Son olarak elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlama yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilere yönelik açık uçlu sorulardan oluşturulan anket formunun ilk sorusu öğrencilerin kopya çekme hakkındaki görüşlerini elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencilerin kopya çekmeye yönelik görüşlerinin bilinmesi, kopya girişiminde bulunma ya da bulunmama nedenlerini daha iyi kavramamız açısından önemlidir. Araştırmada, üniversite öğrenimlerine henüz başlamış 1. ve 2. sınıf öğrencileri ve okuldan kısmen uzaklaşmış son sınıf öğrencileri yerine 3. sınıf öğrencileri tercih edilmiştir. 3. sınıftaki öğrencilerin 3 yıllık deneyimleri ve üniversite ortamına adapte olmaları nedeni ile kopya çekmeye ilişkin görüşleri üzerinde yapılacak olan yorumlamalar, sağlıklı sonuçlar verecektir.

Elde edilen bulgular alt problemlere göre aşağıda verilmektedir:

P1-BESYO öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırma yapılan grup üyelerine “Kopya çekme hakkında ne düşünüyorsunuz?” şeklinde açık uçlu bir soru yöneltilmiş ve veriler elde edilmiştir.

Kopya çekmeye ilişkin görüş bildiren 18 kişiden 11’i olumlu, 7’si olumsuz görüş bildirmiştir. Kopya çekmeye olumlu bakan öğrenciler ve görüşleri Tablo 1’ de gösterilmiştir.

Tablo 1. Kopya çekmeye olumlu bakan öğrencilerin görüşleri

	içsel etken	dışsal etken
Ö1	gereklilik	herkes çekmiştir / sistemin zorlaması
Ö2	gereklilik	herkes çekmiştir / sistemin zorlaması / hoca tutumları
Ö4	güvensizlik	herkes çekmiştir / sistemin zorlaması / hoca tutumları
Ö5	-	hoca tutumları
-Ö8-	-	herkes çekmiştir
-Y2-	-	sistemin zorlaması / hoca tutumları
Ö7	kötü gün dostu	-
Ö9	dersi geçmek için hayat kurtaran bir yöntem	-
A2	gereklilik	-
A4	öğrenmeye olumlu etkileri var	-
A5	gereklilik	-
Y1	son çare	-

Ö8: Kopya çekme hakkında olumlu görüş bildirmesine karşın, kopya çekmeyi “saygısızlık” olarak nitelemiştir. (Ö8 – Öğretmenlik 8. öğrenci)

Y2: Dışsal etkenler yüzünden kopya çekilebildiğinden, ancak kopya çekme hakkında olumsuz görüş bildirmiştir. (Y2 – Yöneticilik 2. öğrenci)

Tablo 1’de görüldüğü üzere, kopya çekmeye ilişkin olumlu görüş bildiren öğrencilerin görüşleri, içsel (Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö9; A2, A4, A5; Y1) ve dışsal (Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö8; Y2) etkenler olmak üzere iki temada toplanmıştır.

İçsel etken;

Öğrencilerden bazıları kopya çekmenin “gereklik” olduğu konusunda ortak görüş bildirmişlerdir. Kopya çekmeyi gereklik olarak görenlerin dışında, kopya çekme ile ilgili “kötü gün dostu - hayat kurtaran bir yöntem – öğrenmeye olumlu etkileri var – son çare - güvensizlik” şeklinde düşünen öğrencilerin de olduğu görülmektedir.

Dışsal etken;

Dışsal etkenler teması altındaki düşüncelerin 3 temel görüş etrafında öbeğlendiği görülmektedir. Bunlar; “herkesin bir dönem kopya çekmesi – sistemin öğrencileri kopya çekmeye itmesi ve hocaların dönem içindeki tutumlarının öğrencileri kopya çekmeye teşvik etmesi” şeklindeki görüşlerdir.

“Herkesin öğrencilik hayatında başvurduğu bir yöntem. Sistemin öğrenciyi zorladığı bir durum. Maalesef her şeyde olduğu gibi eğitimdeki aksaklıklar da öğrenciyi kopyaya teşvik ediyor. Özellikle lise ve üniversitede bu durum artmaktadır. Bence çekilmelidir.” (Ö1 - Öğretmenlik 1. öğrenci)

“İnsanlar iki sebepten kopya çeker. Birincisi kendine, diğeri hocasına güvenmediği içindir. Kötü not almamak veya dersten kalmamak için her öğrencinin başvurduğu bir yöntemdir. Bunun yanında insan kopya yazarken çalışmış olur, yani kopya çekmek düşünüldüğü kadar kötü değildir.” (Ö4 - Öğretmenlik 4. öğrenci)

“Hocaların derslerdeki tutumlarından dolayı çekilebilir.” (Ö5 – Öğretmenlik 5. öğrenci)

“Haksız kazanç olduğu halde öğretmenlerimiz genelde bunu yapmak zorunda bırakıyorlar. Yönetildiğimiz sistem asıl yetenekli öğrencileri ortaya çıkarmıyor. Alanlarımızda bilgi sahibi olmaktansa sınıf geçme stresiyle baş başa bırakılıyor.” (Y2 – Yöneticilik 2. öğrenci)

“Muhakkak ki her öğrenci öğrencilik hayatında kopya girişiminde bulunmuştur. Genellikle derse çalışmayan ve kendi bilgilerine güvenmeyen kişilerin kopya girişimine başvurduğu kanaatindeyim. Kopya olgusuna karşıyım çünkü etik olmayan bir davranış ve diğer çalışan arkadaşlara karşı saygısızlık olarak addediyorum.” (Ö8 – Öğretmenlik 8. öğrenci)

Kopya çekmeye olumsuz bakan öğrenciler ve görüşleri Tablo 2’ de gösterilmiştir.

Tablo 2. Kopya çekmeye olumsuz bakan öğrencilerin görüşleri

Ö-A-Y	içsel etken	dışsal etken	dini-ahlaki etken
Ö3	-	-	günah
Ö6	-	-	günah
~~Ö8~~	güvensizlik	saygısızlık	-
~~Y2~~	-	-	haksız kazanç
Y3	onaylamama	-	-
A1	acizlik	-	-
A3	saçmalık	-	-
~~A4~~	-	saygısızlık	-
A6	herkes kendi bildiğini yazmalı	-	-

Ö8: Kopya çekmeyi “güvensizlik / saygısızlık” olarak nitelemesine karşın kopya çekme hakkında olumlu görüş bildirmiştir. (Ö8 – Öğretmenlik 8. öğrenci)

Y2: Kopya çekme hakkında olumsuz görüş bildirmesine karşın dışsal birtakım etkenler yüzünden kopya çekilebildiğini bildirmiştir. (Y2 – Yöneticilik 2. öğrenci)

A4: Kopya çekmeyi “saygısızlık” olarak nitelemesine karşın kopya çekme hakkında olumlu görüş bildirmiştir. (A4 – Antrenörlük 4. öğrenci)

Kopya çekmeye ilişkin olumsuz görüş bildiren öğrenciler, içsel (Ö8; A1, A3, A6; Y3), dışsal (Ö8; A4) ve dini-ahlaki (A3, A6; Y2) birtakım etkenlerden dolayı ortak görüş bildirmişlerdir.

İçsel etken;

İçsel birtakım etkenlerden dolayı olumsuz görüş bildiren öğrenciler kopya çekmeyi “güvensizlik – onaylamama - herkes kendi bildiğini yazmalı – acizlik – saçmalık” şeklinde nitelendirmişlerdir.

Dışsal etken;

Olumsuz görüş bildiren öğrencilerin bazıları ise kopya çekmeyi “diğer arkadaşlara ve dersin hocalarına saygısızlık” şeklinde nitelendirmişlerdir.

Dini-Ahlaki etken;

Dini-Ahlaki etkenlerden dolayı kopya çekmeye olumsuz bakan öğrenciler kopya çekmenin “günah” ve “haksız kazanç” olduğu görüşündedirler.

“Dini açıdan kul hakkı olduğunu düşünüyorum. Ders çalışmayan insanlar, saatlerce hatta günlerce ders çalışan insanların hakkına giriyor ve günah işliyorlar.” (Ö3 – Öğretmenlik 3. öğrenci)

“Bana göre üniversitede kopya çekmek saçmalık. Çünkü biliyorsan yazarsın bilmiyorsan yazmazsın sonuçta okul illaki biter.” (A3 – Antrenörlük 3. öğrenci)

“Hazırlanan kopyaların öğrenmeye olumlu etkileri olduğunu düşünüyorum. Sınav esnasında ise saygısızlık.” (A4 – Antrenörlük 4. öğrenci)

“Haksız kazanç olduğu halde öğretmenlerimiz genelde bunu yapmak zorunda bırakıyorlar. Yönetildiğimiz sistem asıl yetenekli öğrencileri ortaya çıkarmıyor. Alanlarımızda bilgi sahibi olmaktansa sınıf geçme stresiyle baş başa bırakılıyor.” (Y2 – Yöneticilik 2. öğrenci)

P2-BESYO öğrencilerinin kopya girişiminde bulunma ya da bulunmama nedenleri nelerdir?

Araştırma yapılan grup üyelerine “Üniversite öğrenciliği döneminde kopya girişiminde bulduysanız ya da bulunmadıysanız nedenleri nelerdir?” şeklinde açık uçlu bir soru yöneltilmiş ve veriler elde edilmiştir.

Kopya girişimine ilişkin 20 kişiden 15’i olumlu, 5’i olumsuz görüş bildirmiştir. Kopya girişiminde bulunan öğrenciler ve kopya çekme nedenleri Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Kopya girişiminde bulunan öğrenciler ve kopya çekme nedenleri

Ö-A-Y	içsel sebep	dışsal sebep	diğer
Ö1	not kaygısı	-	-
Ö2	not kaygısı	-	-
Ö7	not kaygısı	-	-
A3	not kaygısı	-	-
A5	not kaygısı	-	-
~~A4~~	ezber güçlüğü		
A6	not kaygısı	-	-
Y2	not kaygısı	-	-
Ö10	kopya ile hazırlanmak iyi hissettiriyor/ ezber güçlüğü	diğerlerinin çekmesi	-
Ö11	-	diğerlerinin çekmesi	-
Ö4	not kaygısı	diğerlerinin çekmesi / hoca yetersizliği	-

Ö5	-	diğerlerinin çekmesi / hoca yetersizliği	-
Ö9	-	hoca yetersizliği	-
Y1	utanç duyuyorum, pişmanım	-	-
Ö3	-	-	kopya verdim
<u>-A2-</u>	-	-	-

A2: Kopya girişiminde bulunmuş ancak nedenini belirtmemiştir.

Kopya girişiminde bulunan öğrenciler içsel (Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö10; A3, A5, A6; Y1, Y2), dışsal (Ö4, Ö5, Ö9, Ö10, Ö11) ve diğer (Ö3; A2) birtakım sebeplerden dolayı ortak görüş bildirmişlerdir.

İçsel sebep;

İçsel birtakım sebeplerden dolayı olumlu görüş bildiren öğrenciler kopya girişiminde bulunma nedeni olarak özellikle “not kaygısı” üzerinde durmuşlardır. İçsel sebeplerle kopya girişiminde bulunan 11 öğrenciden 8’inin kopyayı not kaygısından dolayı çektiği görülmektedir. İki öğrenci ise “ezber güçlüğünden” dolayı kopya çektiklerini belirtmiştir.

Dışsal sebep;

Dışsal birtakım sebeplerden dolayı kopya çeken öğrenciler kopya çekme nedeni olarak iki tema üzerine yoğunlaşmışlardır. Bunlardan biri “diğerlerinin çekmesi”, diğeri “hoca yetersizliği” dir.

Diğer;

Antrenörlük bölümü 2. öğrenci (A2) kopya girişiminde bulunmuş ancak nedenini belirtmemiştir. Öğretmenlik bölümü 3. öğrenci ise kopya girişiminde bulunmuş, kopya çekmemiş ancak kopya vermiştir.

“Bulundum. Nedeni daha yüksek not alabilmek. Başarılı bir öğrenci şu an notlarla ön plana çıkmaktadır. Ben de bu yüzden kopya çektim. Açık ve net, not için kopya çektim.” (Ö2 – Öğretmenlik 2. öğrenci)

“Kopya girişiminde bulundum. Hocaların hepsi ezber istediğinden bazı konular aklımda kalmıyor. Mecburen kopya çekmek zorunda kalıyorum.” (Ö9 – Öğretmenlik 9. öğrenci)

“Bütünleme sınavından geçmek ve alttan ders almamak için kopya çektim.” (A3 – Antrenörlük 3. öğrenci)

“Cevabını bilmediğim sorularda çekerim.” (A5 – Antrenörlük 5. öğrenci)

“Üniversite hayatım boyunca İngilizce sınavında arkadaşla kağıtlarımı değiştirmiştım. Her zaman hatırladıkça kendimden utanç duyduğum bir olay olarak hafızamda silinmeyecek şekilde kalacak. Bu durumdan sonra artık ne

kopya çekmek ne de vermek aklımdan geçmedi.” (Y1 – Yöneticilik 1. öğrenci)

Kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler ve kopya çekmeme nedenleri Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler ve kopya çekmeme nedenleri

Ö-A-Y	içsel sebep	dini-ahlaki sebep
A1	çalışan insan hiçbir girişimde bulunmaz	-
Y3	-	bana göre tamamen haksızlıktır
Ö6	yeterli puanı alacağımı düşündüğümden	-
Ö8	-	kopya çeken sadece kendini kandırır

Kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler içsel (A1, A4; Ö6) ve dini-ahlaki (Y3; Ö8) birtakım sebeplerden dolayı ortak görüş bildirmişlerdir.

İçsel sebep;

İçsel birtakım sebeplerden dolayı kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler kopya çekmeyi “çalışan hiçbir girişimde bulunmaz” ve “yeterli puanı alacağımı düşündüğümden” şeklinde nitelendirmişlerdir.

Dini-Ahlaki sebep;

Dini-Ahlaki sebeplerden dolayı kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler kopya çekmemelerini “bana göre tamamen haksızlıktır, kişiliğime, adab-ı usüllerime uymuyor” ve “kopya çeken sadece kendini kandırır” şeklinde belirtmişlerdir.

“Bulunmadım; çünkü dersler çalışan insan hiçbir girişimde bulunmaz.” (A1 – Antrenörlük 1. öğrenci)

“Çok girişimim olmadı, gerek duymadım.” (A4 – Antrenörlük 4. öğrenci)

“Üniversite hayatım boyunca kopyaya teşebbüs etmedim çünkü kopya çeken insan sadece kendini kandırır.” (Ö8 – Öğretmenlik 8. öğrenci)

P3-BESYO öğrencileri kopya çekerken hangi yöntemleri kullanmaktadır?

Araştırma yapılan grup üyelerine “Kopya çekerken hangi yöntemi kullandınız; neden?” şeklinde açık uçlu bir soru yöneltmiş ve veriler elde edilmiştir.

Kopya girişiminde bulunan 16 öğrenci kullandıkları yöntemler hakkında görüş bildirmiş, 4 öğrenci ise kopya girişiminde bulunmadıkları için görüş bildirmemiştir. Kopya girişiminde bulunan öğrencilerin kopya çekme yöntemleri Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Kopya çekerken kullanılan yöntemler

Ö-A-Y	bireysel yöntemler	arkadaş tutumları	mekanik yöntemler	diğer
Ö1	kağıt	-	-	-
Ö3	kağıt	-	-	-
Ö4	kağıt	-	-	-
Ö7	kağıt	arkadaş yardımı	-	-
Ö2	kağıt	arkadaş yardımı	cep telefonu	-
Ö9	-	arkadaş yardımı	-	-
A2	-	arkadaş yardımı	-	-
A5	-	arkadaş yardımı	-	-
A6	-	arkadaş yardımı	-	-
Ö5	-	-	cep telefonu / pil	-
A3	ele yazma	-	cep telefonu	-
A4	ele yazma	-	-	-
Ö10	ele yazma	-	-	-
Y2	ele yazma	-	-	-
Ö11	-	-	-	defter
Y1	-	arkadaş yardımı	-	-

Kopya girişiminde bulunan öğrencilerin kopya çekme biçimleri, bireysel yöntemler (Ö1, Ö3, Ö4, Ö7, Ö2, Ö10; A3, A4; Y2), arkadaş tutumları (Ö2, Ö7, Ö9; A2, A5, A6; Y1), mekanik yöntemler (Ö2, Ö5; A3) ve diğer (Ö11) birtakım yöntemlerde benzerlik göstermektedir. Ö6 – Y3 ve A1 öğrenciler kopya girişiminde bulunmadıkları için herhangi bir kopya çekme yöntemleri yoktur.

Bireysel yöntemler;

Bireysel birtakım yöntemler ile kopya çeken öğrenciler, kağıda ve ele yazma yöntemi üzerinde yoğunlaşmışlardır.

Arkadaş tutumları;

Arkadaş yardımı kopya çeken 16 öğrencinin 7'sinin kullandığı yöntemdir. Öğrenciler arasında en çok kullanılan yöntem olarak göze çarpmaktadır.

Mekanik yöntemler;

Cep telefonu ile kopya, kopya çekerken kullanılan mekanik yöntemlerden en tercih edilenidir. Cep telefonu dışında “pil yöntemi” de kullanılmıştır ancak nitel veri yazılı şekilde toplandığı için pil yöntemi hakkında detaylı bilgi edinilememiştir.

Diğer;

Kopya çekerken diğer yöntemler kadar kullanılmayan “defter” ve “kağıt değiştirme” yöntemi de öğrenciler tarafından kullanılmıştır. Öğrenciler, defterden bakarak kopya çektiği gibi arkadaşının kağıdı ile kendi kağıdını da değiştirebilmektedir.

“Daha kullanışlı olduğu için küçük kağıtlara yazdım.” (Ö1 – Öğretmenlik 1. öğrenci)

“Pantolon, eşofman, ceket, mont gibi kıyafetlerin ceplerine küçük kopya kağıtları koyarak, cep telefonu ile ve arkadaşla konuşarak ya da kağıdına bakarak çektim.” (Ö1 – Öğretmenlik 1. öğrenci)

“Kağıt kolay yöntem herkes tarafından kullanılır.” (Ö4 – Öğretmenlik 4. öğrenci)

“Cep telefonuna baktım. Avuç içine yazarak çektim; nedeni daha basit ve hocanın anlaması zor.” (A3 – Antrenörlük 3. öğrenci)

“Kağıdımı başkasıyla değiştirmiştım; çünkü kendi kağıdımdan arkadaşla söylemek uzun zaman alacaktı ben de kağıtları değiştirdim.” (Y1 – Yöneticilik 1. öğrenci)

Kopya girişiminde bulunan öğrencilerin kopya çekme yöntemleri ve bu yöntemi tercih etme nedenleri Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Kopya çekerken kullanılan yöntemler ve nedenleri

Ö-A-Y	yöntem	nedenleri
Ö1	bireysel yöntemler (kağıt)	kolay yöntem
Ö4	bireysel yöntemler (kağıt)	kolay yöntem
Ö7	bireysel yöntemler / arkadaş tutumları (kağıt / arkadaş yardımı)	hocaların göz yumması
A3	bireysel yöntemler (ele yazma)	kolay yöntem / hocanın anlaması zor
Y1	arkadaş tutumları (kağıt değiştirme)	kendi kağıdımdan söylemek uzun zaman alacağı için

Kopya girişiminde bulunan öğrencilerin kopya çekme nedenleri, kolay yöntem olması (Ö1, Ö4; A3) ve diğer (Ö7; A3; Y1) birtakım nedenlerde benzerlik göstermektedir.

Tablo 6’da görüldüğü üzere kopya çekerken bireysel yöntemlere ağırlık verilmiş (kağıt-ele yazma) ve bu yöntemin diğer yöntemlerden daha kolay olduğu için tercih edildiği vurgulanmıştır. Öğretmenlik bölümü 7. öğrenci kağıt (bireysel yöntemler) ve arkadaş yardımı (arkadaş tutumları) ile kopya çekerken hocaların kopyaya göz yummasını sebep göstermiştir. Yöneticilik bölümü 1. öğrenci ise “kendi kağıdımdan söylemek uzun zaman alacağı için” şeklinde bir ifade ile, arkadaş ile kağıt değiştirerek kopya girişiminde bulunmuştur.

“Daha kullanışlı olduğu için küçük kağıtlara yazdım.” (Ö1 – Öğretmenlik 1. öğrenci)

“Cep telefonuna baktım. Avuç içine yazarak çektim; nedeni daha basit ve hocanın anlaması zor.” (A3 – Antrenörlük 3. öğrenci)

“Kağıdımı başkasıyla değiştirmiştim; çünkü kendi kağıdımdan arkadaşına söylemek uzun zaman alacaktı ben de kağıtları değiştirdim.” (Y1 – Yöneticilik 1. öğrenci)

Elde edilen bulgular alt problemlerle birlikte aşağıda verilmektedir:

Kopya çekmeye ilişkin yöneltilen 3 açık uçlu soruya verilen cevaplarda kopya ile ilgili herhangi bir şekilde münasebeti olan (kopya çekmeye ilişkin olumlu görüş bildiren veya olumsuz görüş bildirmesine karşın kopya girişiminde bulunmuş) 17 öğrenci, kopya ile hiçbir şekilde münasebeti bulunmayan 3 öğrenci tespit edilmiştir.

Kopya ile ilgili herhangi bir şekilde münasebeti olan öğrenciler Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Olumlu veya olumsuz görüş bildirip kopya girişiminde bulunan öğrenciler, kopya girişiminde bulunma nedenleri ve kopya çekme şekilleri

Ö-A-Y	P1	P2	P3
Ö1	x - herkes çekmiştir y - sistemin zorlaması	x – not kaygısı	y – kağıt (kullanışlı)
Ö2	x - herkes çekmiştir y - sistemin zorlaması z - hoca tutumları t - gereklilik	x – not kaygısı	y – kağıt
Ö4	x - herkes çekmiştir y - sistemin zorlaması z - hoca tutumları güvensizlik	x – not kaygısı y – diğerlerinin çekmesi z – hoca yetersizliği	y – kağıt (kolay yöntem)
Ö5	z - hoca tutumları	y – diğerlerinin çekmesi z – hoca yetersizliği	t – cep telefonu

Ö8	x – herkes çekmiştir	-	-
Ö9	hayat kurtaran yöntem	z – hoca yetersizliği	x – arkadaş yardımı
A2	t - gereklilik	-	x – arkadaş yardımı
A4	öğrenmeye olumlu etkileri var sınav esnasında ise saygısızlık	ezber güçlüğü	z – ele yazma
A5	t - gereklilik	x – not kaygısı	x – arkadaş yardımı
Y1	son çare	utanç duyuyorum, pişmanım	x – arkadaş yardımı
Ö7	kötü gün dostu	x – not kaygısı	x – arkadaş yardımı y – kağıt (hocaların göz yumması)
A3	-	x – not kaygısı	z – ele yazma (daha basit,hocaların anlaması zor) t – cep telefonu
A6	-	x – not kaygısı	x – arkadaş yardımı
Ö3	-	-	y– kağıt
Ö10	kopyayla hazırlanmak iyi hissettiriyor	y – diğerlerinin çekmesi ezber güçlüğü	z – ele yazma
Ö11	-	y – diğerlerinin çekmesi	defter
Y2	y - sistemin zorlaması z - hoca tutumları	x – not kaygısı	z – ele yazma

Tablo 7’de, kopya çekme hakkında görüş bildirmeyip kopya çekme nedenini ve kopya çekme biçimini belirtenlerin yanında kopya ile ilgili görüş bildirip kopya çekme nedeninden ve kopya çekme biçiminden bahsetmeyen öğrenciler görülmektedir. Bahsi geçen öğrenciler bir şekilde kopya girişiminde bulunmuş ya da kopya çekme hakkında olumlu görüş bildirerek kopya ile münasebetlerini belirtmişlerdir.

P1’de görüldüğü üzere, “Kopya çekme hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu ile ilgili görüş bildiren öğrenciler daha çok dışsal etkenler üzerinde durmuşlardır. P1’de içsel etkenlerde kopya çekmenin “gereklilik” olduğu üzerine, dışsal etkenlerde ise “herkesin kopya çekmesi, sistemin zorlaması ve hoca tutumları” üzerine yoğunlaşmıştır.

P2’de “Üniversite öğrenciliği döneminde kopya girişiminde bulduysanız ya da bulunmadıysanız nedenleri nelerdir?” sorusuna karşılık olarak içsel sebeplerden “not kaygısı” öne çıkmıştır. “Diğerlerinin çekmesi” ve “hoca yetersizliği” de dışsal sebeplerde öne çıkan ifadeler olmuştur.

P3'te “Kopya çekerken hangi yöntemi kullandınız; neden?” sorusuna karşılık olarak, arkadaş tutumları ve mekanik yöntemlerden daha çok bireysel yöntemler dikkat çekmiştir. Kopya çekerken bireysel yöntemlerden “kağıt” ve “ele yazma” tekniklerinin diğer yöntemlerden daha kolay oldukları için tercih edildikleri görülmektedir (Tablo 6).

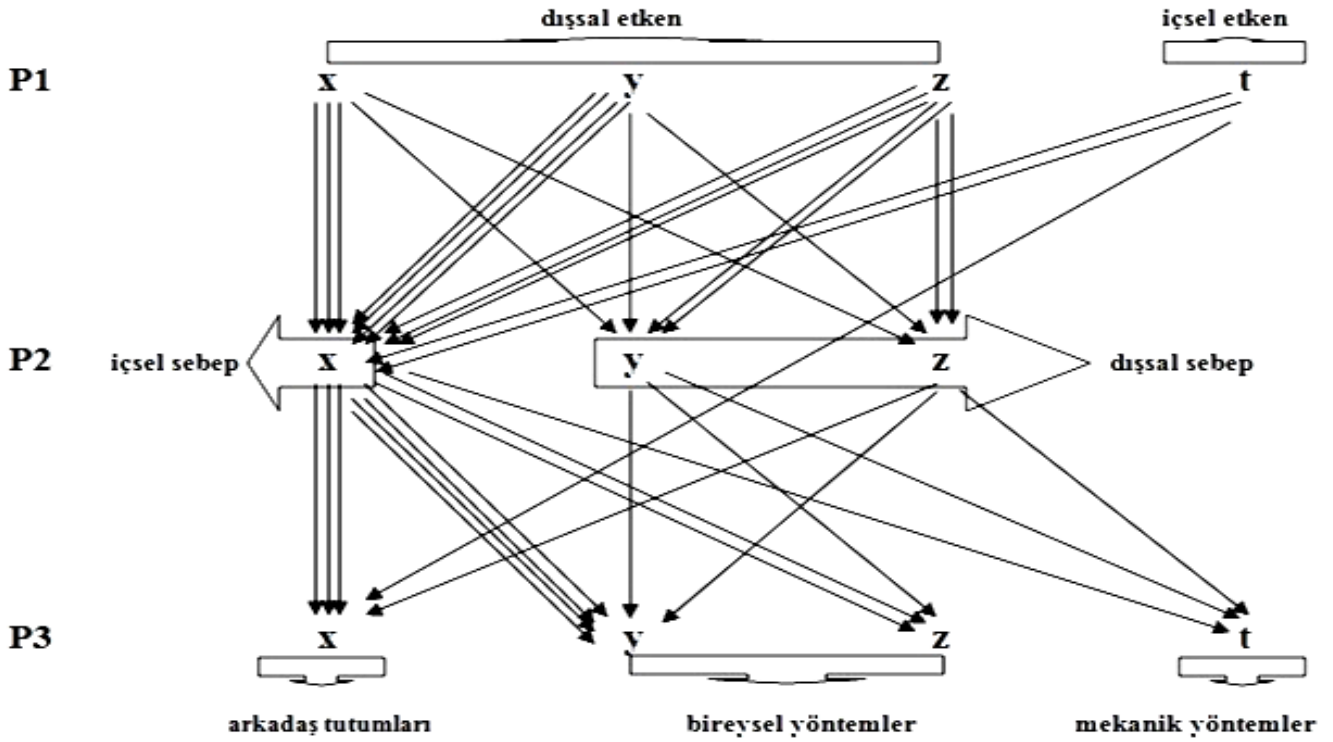
Kopya ile hiçbir şekilde münasebeti olmayan öğrenciler, kopya çekmeye ilişkin görüşleri ve kopya girişiminde bulunmama nedenleri Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler kopya çekmeye ilişkin görüşleri ve kopya girişiminde bulunmama nedenleri

Ö-A-Y	P1	P2	P3
Ö6	günah	ders çalışan biri olarak yeterliyim	yok
Y3	onaylamama	haksızlık	yok
A1	acizlik	çalışan insan kopya çekmez	yok

Tablo 8’de kopya çekmeye ilişkin (P1) A1 ve Y3. öğrenci “içsel etkenlerden”, Ö6. öğrenci ise “dini-ahlaki etkenden” dolayı olumsuz görüş bildirmişlerdir. Kopya çekmeme nedenleri incelendiğinde (P2) Ö6 ve A1. öğrenci “içsel sebeplerden”, Y3. öğrenci ise “dini-ahlaki sebeplerden” dolayı kopya girişiminde bulunmadıklarını belirtmişlerdir; dolayısı ile kopya girişiminde bulunmayan öğrencilerin kopya çekme yöntemleri yoktur.

Kopya çekmeye ilişkin olumlu görüş bildiren veya olumsuz görüş bildirmesine karşın kopya girişiminde bulunmuş öğrencilerin kopya çekmeye ilişkin görüşleri, kopya girişiminde bulunma nedenleri ve kopya çekme şekilleri alt problemlerle birlikte Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Olumlu veya olumsuz görüş bildirip kopya girişiminde bulunan öğrencilerin kopyaya ilişkin görüşleri, kopya girişiminde bulunma nedenleri ve kopya çekme şekilleri

P1 = x - herkes çekmiştir	y - sistemin zorlaması	z - hoca tutumları	t - gereklilik
P2 = x - not kaygısı	y - diğerlerinin çekmesi	z - hoca yetersizliği	
P3 = x - arkadaş yardımı	y - kağıt	z - ele yazma	t - cep telefonu

Şekil 1’de kopya çeken öğrencilerin kopyaya ilişkin görüşleri (P1), kopya girişiminde bulunma/bulunmama nedenleri (P2) ve kopya çekme yöntemleri (P3) bir arada verilmiş, ilk soruya ve diğer sorulara verilen cevapların yönü belirlenmiştir. Verilen cevapların hangi temalar altında yoğunlaştığı görülebilmektedir.

Şekilde görüldüğü üzere, kopya çekmeye ilişkin görüş bildirirken dışsal birtakım etkenler üzerinde (herkes çekmiştir-sistemin zorlaması-hoca tutumları) durulmuştur. Dışsal birtakım etkenler üzerinde yoğunlaşan öğrenciler daha çok içsel sebeplerle (not kaygısı) kopya çektiklerini ve bunu yaparken daha çok bireysel yöntemleri kullandıkları görülmektedir.

Tartışma

Araştırmada, “Kopya çekme hakkında ne düşünüyorsunuz?” şeklinde yöneltilen soruda, olumlu görüş bildirenler, soruya cevap veren tüm öğrencilerin %61’ini, olumsuz görüş bildirenler ise %39’unu oluşturmaktadır. Kopya çekmeye ilişkin olumlu görüş bildiren öğrencilerin görüşleri iki ana temaya dayandırılmıştır. Öğrenci görüşleri *içsel etkenlerde* 1 temel görüş üzerinde yoğunlaşıp diğer görüşler farklılık gösterirken, *dışsal etkenlerde* 3

temel görüş üzerinde yoğunluk göstermektedir. *İçsel etkenlerde* öğrenciler, kopya çekmenin “gereklilik” olduğunu düşünürken, *dışsal etkenlerde* öğrenciler kopya çekme hakkında “herkes çekmiştir, sistemin zorlaması ve hocaların tutumları” şeklinde olumlu görüş bildirmişler, içsel ve dışsal birtakım etmenlerden dolayı kopya çekilebileceğini söylemişlerdir. Olumsuz görüş bildiren öğrencilerin görüşleri de üç ana temaya dayandırılmıştır; bunlar *içsel etken – dışsal etken - dini/ahlaki etken* dir. Kopya çekmeye olumsuz bakan öğrenci görüşleri *içsel etkenlerde*, “onaylamama, acizlik, saçmalık, güvensizlik, herkes kendi bildiğini yazmalı” şeklinde, *dışsal etkenlerde*, “saygısızlık” ve *dini/ahlaki etkenlerde*, “günah, haksız kazanç” şeklindedir. Yani öğrencilerden bazıları kopya çekmeyi acizlik, saçmalık, bazıları saygısızlık, bazıları ise günah ve haksızlık olarak görmekte ve bu nedenle olumsuz görüş bildirmektedirler.

“Üniversite öğrenciliği döneminde kopya girişiminde bulunduysanız ya da bulunmadıysanız nedenleri nelerdir?” şeklinde yöneltilen soruda, içsel birtakım sebeplerden dolayı olumlu görüş bildiren öğrenciler kopya girişiminde bulunma nedeni olarak özellikle “not kaygısı” üzerinde durmuşlardır. Kopya girişiminde bulunan öğrenciler ayrıca “ezber gücü, hocaların yetersiz olması ve diğer öğrencilerin de kopya çekmesi” yüzünden kopya çektiklerini belirtmişlerdir. Kopya girişiminde bulunmayan öğrenciler ise *içsel ve dini/ahlaki sebeplerden* dolayı bu eylemi gerçekleştirmemişlerdir. Çalışan insanın sınavlardan yeterli puanı alabileceğini, kopya çekmenin haksızlık olduğunu belirtmişlerdir.

Mert (2012) kopya ile ilgili 140 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin %71’inin kopya çektiğini, %29’unun ise kopya çekmediğini, benzer bir şekilde Akdağ ve Güneş (2002)’in 274 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin %68.6’sının kopya çektiğini, %31.4’ünün ise kopya çekmediğini tespit etmiştir. Çalışmamızda ise kopya çekenlerin oranı %81’dir. Mert (2012)’nin çalışmasında, öğrencilerin kopya çekme nedenleri olarak; Ders sayılarının ve içeriklerinin yoğunluğu, hocaların gereksiz zorlayıcılığı – Ders içeriğinin çalışılmasına rağmen anlaşılması – Ezberci eğitim, verilen eğitimin mesleki yaşamla örtüşmemesi, eğitim kalitesini düşüklüğü – Öğrencilerin kendini garantiye almak istemesi – Bazı ders/uygulamalarının gereksiz/yararsız görülmesi – Hoca öğrenci iletişimsizliği - Yeteri kadar çalışmamak veya hazırlanamamak - İş yaşamında edinilen bilgilerin işe yaramayacağı düşüncesi - Sınavlardan geçme, okulu uzatmama düşüncesi - Arkadaşlarının çalışmadan kopya çekerek yüksek not aldığına, hocaların bu öğrencileri takdir ettiklerine tanık olmalarını göstermiştir. Burada, “Öğrencilerin kendini garantiye almak istemesi” ve “Sınavlardan geçme, okulu uzatmama düşüncesi” çalışmamızda öne çıkan “not kaygısı” ile yakından ilişkilidir. “Ders sayılarının ve içeriklerinin yoğunluğu, hocaların gereksiz zorlayıcılığı - Ders içeriğinin çalışılmasına rağmen anlaşılması - Ezberci eğitim, verilen eğitimin mesleki yaşamla örtüşmemesi, eğitim kalitesini düşüklüğü - Hoca öğrenci iletişimsizliği” ise çalışmamızdaki “ezber gücü ve hocaların yetersiz görülmesi” ile bağdaştırılabilir. Ayrıca “Arkadaşlarının çalışmadan kopya çekerek yüksek not aldığına, hocaların bu öğrencileri takdir ettiklerine tanık olmaları” ifadesi de çalışmamızdaki kopya çekme nedenlerinden *dışsal sebeplerle* (diğer öğrencilerin de kopya çekmesi) ilişkilendirilebilir.

“Kopya çekerken hangi yöntemi kullandınız; neden?” şeklinde yöneltilen soruda öğrencilerin daha kolay ve kullanışlı olması sebebiyle kopya çekerken “*bireysel yöntemleri*” tercih etmişler, kağıda ve ellerine yazarak kopya çekmişlerdir. Bireysel yöntemler dışında öğrencilerin kopya çekmesinde “*arkadaş tutumları ve mekanik yöntemler*” de kullanılmış, arkadaşıyla yardımı ve cep telefonu kullanılarak kopya çekilmiştir. Yine Mert (2012)’in

çalışmasında kopya çekme biçimleri olarak; “Sıranın üstüne yazmak – Arkadaş kağıdına bakmak – Kağıdını başkasına göstermek – Rapor ve slaytları internetten kopyalayıp yapıştırarak hazırlamak – Küçük kağıtlara bakmak – Arkadaşıyla konuşmak – Duvara yazmak - Elinin içine yazmak – Önceki yılın rapor ve ödevlerini kullanmak – Sıranın altından kitap ve defteri açıp yazmak” gösterilmiştir. Arkadaş yardımı, küçük kağıtlara ve ele yazma teknikleri Mert (2012)’in çalışmasındaki kopya çekme biçimleriyle benzerlik göstermekte ancak çalışmamızdaki “mekanik yöntemler” Mert (2012)’in çalışmasında görülmemektedir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri diğer yöntemlere ek olarak cep telefonu ile de kopya çekmektedirler.

Sonuç

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda 20 öğrenciden 17 tanesinin kopya ile münasebetinin olması, hem düşüncede hem uygulamada, hangi nedenle ve hangi şekilde olursa olsun öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (araştırmaya katılan 20 öğrencinin %81’i) kopyaya başvurduğunu göstermektedir.

Kopya ile münasebeti olan öğrencilerin kopya ile ilgili görüşleri *dışsal etkenlerde* yoğunlaşmıştır. Kopya çeken öğrencilerin çoğu genelde herkesin kopya çektiğinden, sistemin öğrencileri kopya çekmeye ittiğinden ve hocaların dönem boyunca ders ile ilgili tutumlarından bahsetmektedirler.

Kopya çekme ile ilgili dışsal birtakım etkenlerde (herkesin çekmesi, sistemin zorlaması, hoca tutumları) yoğunlaşan görüşler öğrencileri kopya çekmeye itmiştir. Kopya girişiminde bulunan öğrencilerin bu davranışı daha çok not kaygısıyla yaptıkları tespit edilmiştir.

Not kaygısı ile kopya çeken öğrencilerin ise kopya çekerken, diğer yöntemlerden daha kullanışlı ve kolay olması nedeni ile bireysel yöntemleri tercih etmişlerdir; yani küçük kağıtlara ya da ellerine yazarak kopya girişiminde bulunmuşlardır.

Kopya ile ilgili herhangi bir münasebeti olmayan 3 öğrenci (araştırmaya katılan 20 öğrencinin %19’u) kopya çekmeyi *içsel ve dini/ahlaki etkenlerden* dolayı reddetmektedirler. Kopya çekmeyi “acizlik ve günah” olarak nitelendiren öğrenciler, kopya çekmeme nedenlerini “çalışan insan hiçbir girişimde bulunmaz, sınavlarda yeterli puanı alabileceğimi düşündüğüm için ve kopya çekmek günahtır” şeklinde dile getirmişlerdir. Kopya girişiminde bulunmadıkları için herhangi bir kopya çekme yöntemleri yoktur.

KAYNAKLAR

- Akdağ, M., & Güneş, H. (2002). Kopya çekme davranışı ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(31), 330-343.
- Durmuşçelebi, M. (2011). Lise öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının kopya çekme davranışlarına ilişkin görüşleri. *Erciyes Üniversitesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(1), 77-97.
- Küçüktepe, S. E., & Küçüktepe, C. (2012). Tarih öğretmeni adaylarının kopya çekme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 115-125.
- Mert, E. L. (2012). Cheating at some department whose basic function is to train academicians. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 1813-1829.
- Semerci, Ç. (2003). Kopya çekmeye ilişkin tutum ölçeği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 227-234.
- Semerci, Ç. (2004). Tıp fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşleri. *F.Ü. Sağlık Bil. Dergisi*, 18(3), 139-146.
- Siyez, D. M. (2009). Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 67-80.
- TDK. (2015). Türk Dil Kurumu: www.tdk.gov.tr adresinden alınmıştır.